

Aan de gemeenteraad

Op 2 juni 2023 stelde S. Soytekin (DENK) ons schriftelijke vragen over het uitkeren van de energietoeslag 2023.

Inleidend wordt gesteld:

In het artikel 'Energietoeslag na de zomer uitgekeerd' lezen wij dat verschillende gemeentes deze toeslag hebben uitbetaald. In het licht hiervan hebben we de volgende vragen.

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Vraag 1:

Waarom wil Rotterdam niet dezelfde methode hanteren als bijvoorbeeld Heerlen, Tilburg en Breda die de toeslag wel hebben uitbetaald?

Antwoord:

Op Prinsjesdag 2022 heeft het kabinet toegezegd dat ook in 2023 een energietoeslag zal volgen. In december 2022 hebben gemeenten al een deel van het budget voor de energietoeslag 2023 ontvangen. Gemeenten hebben de beleidsvrijheid dat budget te reserveren voor de energietoeslag 2023, of aan de doelgroep van 2022 extra 500 euro uit te keren. In dat laatste scenario zou de energietoeslag van 2022 in totaal 1800 euro bedragen, en in 2023 in totaal 800 euro. Het uitkeren van de extra 500 euro aan de doelgroep van 2022 kan tot en met 30 juni 2023. Dit is vastgelegd in artikel 35 van de Participatiewet.

In onder andere Heerlen en Tilburg is besloten 500 euro van de energietoeslag 2023 te verstrekken aan de doelgroep die in 2022 de energietoeslag ontving. Deze 500 euro is dus niet een voorschot op de energietoeslag 2023, maar een ambtshalve nabetaling aan de huishoudens die in 2022 energietoeslag hebben ontvangen. Ook in Den Haag, Amsterdam en Utrecht heeft deze nabetaling aan de doelgroep van 2022 plaatsgevonden.

In principe mogen gemeenten niet vooruitlopen op de wetswijziging die de bevoegdheid voor het uitvoeren van de energietoeslag 2023 regelt. Vanwege de staatsrechtelijke positie van de Staten-Generaal als medewetgever, wordt slechts bij uitzondering geanticipeerd op wetgeving die nog in voorbereiding is. De minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen ziet geen reden voor het maken van een uitzondering en heeft aangegeven dat gemeenten niet vooruit mogen lopen op de wetswijziging.¹

De gemeente Breda heeft gekozen voor een variant waarbij toch vooruit wordt gelopen op de wetswijziging.² Het budget dat is ontvangen in december 2022 zet Breda in om reeds 500 euro uit te keren aan de doelgroep met een inkomen tot 130 procent van het sociaal minimum. Hierbij toetst Breda op het inkomen uit 2023. Deze regeling heeft daarom betrekking op een andere doelgroep dan de energietoeslag van 2022. De gemeente Breda neemt in onze ogen hiermee een juridisch en financieel risico. Zo is de positie van studenten in de energietoeslag van 2023 nog onzeker. Breda heeft ervoor gekozen studenten uit te sluiten in deze vorm van de energietoeslag, wat het risico op herhaling van de juridische discussie over de uitsluiting van studenten met zich meebrengt.

Het college heeft begin dit jaar besloten geen gebruik te maken van de beleidsvrijheid om aan de doelgroep van 2022 een extra bedrag van 500 euro uit te keren. Allereerst zijn we van mening dat de doelgroep van 2023, waarbij zal worden uitgegaan van een ander peilmoment om het inkomen vast te stellen, aanspraak moet kunnen maken op hetzelfde bedrag als de doelgroep van 2022. Daarnaast zou de nabetaling van 500 euro betekenen dat aan de ontvangers van de energietoeslag van 2022, waarbij het recht is gebaseerd op het inkomen van januari 2022, een extra bedrag wordt verstrekt op basis van het inkomen van ruim een jaar geleden. We hebben gesignaleerd dat van een deel van de doelgroep 2022 het inkomen is gewijzigd, waardoor mogelijk op basis van het recente inkomen geen recht zou bestaan op energietoeslag. Zie ook het antwoord op Vraag 2.

Vraag 2:

In het artikel wordt aangegeven dat 'een significant deel van de ontvangers van de energietoeslag het inkomen gedurende het jaar is gewijzigd'. Is er al een inschatting hiervan te maken en waar is dit op gebaseerd?

Antwoord:

Allereerst hebben we een in- en uitstroom in de doelgroep bijstandsgerechtigden waargenomen. Ongeveer 7.800 Rotterdammers waren in januari 2023 ten opzichte van januari 2022 uitgestroomd uit de bijstand, terwijl er een instroom is waargenomen van ongeveer 6.200 bijstandsgerechtigden.³ Dit betekent dat ongeveer 10 procent van de doelgroep die in 2022 de energietoeslag heeft ontvangen een verandering in inkomen heeft.

¹ Zie beantwoording Kamervragen: [Beantwoording Kamervragen over het spoedig uitkeren van de energietoeslag 2023 | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

² Zie beleidsregels: [Tijdelijke beleidsregel energiebijdrage 2023 Breda | Lokale wet- en regelgeving \(overheid.nl\)](#)

³ Dit zijn gegevens van januari 2023.

Daarnaast waren er ZZP'ers en klein zelfstandigen die in 2022 een laag inkomen hadden door de coronamaatregelen. Zij ontvingen de uitkering transitie-BBZ en kregen op basis van het ontvangen van deze uitkering ambtshalve de energietoeslag uitgekeerd. Deze groep genereert nu naar verwachting een hoger inkomen dan in 2022 vanwege het ontbreken van coronamaatregelen.

Verder zijn er burgers verhuisd naar een andere woonplaats, en/of kan de leefsituatie van burgers zijn gewijzigd door veranderingen in het huishouden (denk aan: scheidingen en samenwonen). Kortom, dit zijn factoren die ervoor zorgen dat de huishoudsituatie en/of het inkomen is veranderd. Als de aanvullende 500 euro wordt toegekend aan de doelgroep van 2022, komt dit bedrag mogelijk terecht bij huishoudens die op basis van hun huidige situatie niet meer in aanmerking zouden komen voor de energietoeslag.

En andersom zouden Rotterdammers die voor 2023 wel in aanmerking zouden komen en niet in 2022 energietoeslag hebben gekregen, dan geen 1300 euro, maar 800 euro krijgen.

Vraag 3:

Is er een beeld van Rotterdammers die hierdoor in de problemen komen, denk aan het sneller krijgen van betalingsachterstanden en schulden?

Antwoord:

We weten dat de energietoeslag van vorig jaar een zeer welkome aanvulling was op het inkomen van minimahuishoudens. Ook dit jaar verwachten we dat de energietoeslag Rotterdammers zal helpen rond te komen.

Bij Rotterdammers die aankloppen bij de gemeente Rotterdam voor financiële hulp, zien we sinds vorig jaar dat betalingsachterstanden op de energierekening regelmatig voorkomen. We zien in 2023 tot dusver geen trendstijging ten opzichte van 2022. Dit komt mogelijk door de diverse maatregelen die op landelijk en lokaal niveau zijn ingezet om de energielasten van huishoudens te beperken. Zie ook het antwoord op Vraag 4.

Vraag 4:

Welke maatregelen worden er getroffen om deze mensen extra te ondersteunen?

Antwoord:

Op landelijk niveau zijn verschillende maatregelen in het leven geroepen om de energiekosten voor burgers te verlagen. Sinds begin dit jaar heeft het Rijk het prijsplafond voor energie ingesteld. Dit prijsplafond verlaagt de energierekening van huishoudens. Sinds eind april is ook een dergelijk prijsplafond voor huishoudens met blokverwarming beschikbaar. Daarnaast kwam in februari het Tijdelijk Noodfonds Energie online. Dit noodfonds was een samenwerking tussen het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de grote energiemaatschappijen om mensen met een laag inkomen en hoge energierekening financieel te ondersteunen. Dit noodfonds is begin mei weer gesloten. Over de verschillende steunmaatregelen hebben we op onze webpagina's gecommuniceerd.

Op gemeentelijk niveau zijn er ook verschillende initiatieven ontplooid om de Rotterdammer te helpen bij de hoge energierekening. Zo bieden we de Individuele Bijzondere Bijstand (IBB) voor Energiekosten aan. Via de IBB kunnen huishoudens een tegemoetkoming krijgen voor de energierekening. Ook zijn er verschillende projecten gefinancierd vanuit de SPUK-middelen die het Rijk beschikbaar heeft gesteld om de energierekening van de Rotterdammer omlaag te brengen. Zo zijn er o.a. energiekussers actief in Rotterdam voor huishoudens met een inkomen tot 200 procent van het sociaal minimum, is er het project waterzijdig inregelen en is er een convenant gesloten met verschillende Rotterdamse woningcorporaties om in 2023-2024 extra inzet te plegen op de verduurzaming van woningen.

Vraag 5:

Er wordt aangegeven de toeslagen na de zomer uit te betalen. Kan er worden aangegeven wanneer, welke maand, dat zal zijn? Zo nee, waarom niet.

Antwoord:

We zijn als gemeente in afwachting van de wetswijziging die het mogelijk maakt om de energietoeslag 2023 uit te keren. Op dit moment werkt het ministerie van SZW aan het wetsvoorstel dat nog in de Eerste en Tweede Kamer moet worden behandeld. De verwachting is dat de wet dit najaar gereed is. Aangezien we afhankelijk zijn van het verdere verloop van de wetsbehandeling, kunnen we geen exacte datum geven wanneer de energietoeslag uitgekeerd gaat worden.

Vraag 6:

Kunt u aangeven wanneer er wel wordt gecommuniceerd in welke maand/week de uitbetaling zal plaatsvinden?

Antwoord:

We zijn afhankelijk van berichtgeving vanuit het Rijk. Zodra we meer weten over het verdere verloop van de wetsbehandeling, dan zullen wij uw raad en de Rotterdammer hierover informeren. Wel communiceren we nu al actief richting Rotterdammers dat de energietoeslag 2023 langer op zich laat wachten en zeer waarschijnlijk pas eind van het jaar beschikbaar is.

De secretaris,

V.J.M. Roozen

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De burgemeester,

A. Aboutaleb